

O Biri

Değerli meslektaşlarım yazıma öncelikle, sivil toplum örgütlerinden biri olan Derneğimizin amacından söz ederek başlamak istiyorum. Türk Kütüphaneciler Derneğinin (TKD) amacı, Anafüzüğü'nün 2. maddesinde şöyle tanımlanmıştır: "TKD'nin amacı, kütüphaneciliğin ve kütüphane hizmetlerinin geliştirilmesini sağlamaktır". Başta da belirttiğim gibi, TKD bir sivil toplum örgütüdür. Genel olarak sivil toplum örgütlerinin amacı ise şöyle tanımlanmakta; "Sivil toplum örgütleri, içinden doğdukları toplumsal kesimin ekonomik, sosyal ve siyasal çıkarlarını savunmaktır". TKD'nin Anafüzüğü'nün 2. maddesinde yazılmış olan bu amacından hareket edersek; biz kütüphanecilerin, kütüphane hizmetlerinin geliştirilmesinin yanı sıra sosyal bir varlık olarak ülkemizdeki, sosyal ve siyasal gelişmelerden etkilendiği, gelişen toplumsal muhalefette örgütümüzle beraber derneğimizin pankartı altında yer alma isteğimiz üyesi olduğumuz sivil toplum örgütü tarafından göz ardı edilmiş ya da TKD'nin üyelerinin örgütlerinden bu türden talepleri olmamıştır; oysa her toplumsal kesimin olduğu gibi kütüphanecilerin de her an savunulması gereken günlük somut çıkarları söz konusudur. Bunu da ancak örgütleri aracılığıyla yapabilirler. Bunun yanı sıra eğer kütüphaneciler toplumda mesleklerinin saygın bir yer edinmesini, yaşam ve çalışma şartlarının düzeltilmesini ve meslekleri ile doğrudan ilişkisi olan düşünce ve bilgi edinme özgürlüğü ile sansür konusuna çağdaş bir insan olarak sahip çıkmak istiyorlarsa bunu etkin bir şekilde; ancak örgütleri aracılığı ile yapabileceklerini unutmamaları gerekiyor. Kütüphaneciler bu şekilde bir baskı grubu oluşturarak sorunlarını çözebilirler. Günümüzde artık demokratik hükümetler yapısı gereği çoğunluğun fikirlerinden ziyade baskı guruplarının değişik çıkarlarına hizmet etmektedirler.

Kütüphanecilerin TKD'ye yeterince sahip çıkmamaları nedeniyle, TKD özerk bir yapıya sahip olmasına karşın, zaman zaman bu yapısını da koruyamamıştır.

Bir sivil toplum örgütünün özerk olabilmesi için üyelerinin dışında, başkasının desteğine, onayına ihtiyaç duymayan kendi inisiyatifi ile hareket eden bir yapısı olması gerekir. Oysa TKD yönetiminde görev alanların aynı dönem kamu kurumlarında çalışan kişiler olması nedeniyle Kültür Bakanlığı'na ya da Kütüphaneler Genel Müdürlüğü gibi siyasi yapıya ters düşebilecek kararlar alabilmesi mümkün olmamıştır.

Herkes birilerinden birşey yapmasını istiyor. Ama önce ben yapayım demiyor. Yazının başlığındaki "**O BİRİ**" kütüphaneciler açısından kim olur bil-

miyorum ama ünlü yazarımız Aziz Nesin'in bir hikayesinden kısa bir bölümü sizinle paylaşmak istiyorum.

"İki arkadaş yolda karşılaşırlar. Biri diğerine:

- Çok sıkıntılı gözükyorsun.
- Akşam bir rüya gördüm; ne anlama geldiğini bir türlü anlayamadım.
- Anlat hele belki ben sana birşeyler söyleyebilirim.
- Vallahi senin anlayabileceğin birşey olduğunu zannetmiyorum.
- Yahu anlat inat etme.
- Peki. Bir sokakta insanlar yürüyorlarken birden nereden geldiği belli olmayan bir ses duyulur.
- Herkes olduğu yerde kalsın. Kimse kıpırdamasın. Şimdi herkes tebeşirle etrafına bir daire çizsin. Tebeşiri olmayanlar kalemle, kalemi olmayanlarda parmaklarıyla başlarının üzerine bir daire çizsinler. Ben izin verene kadar da kimse dairenin dışına çıkmamasın.

Herkes isteneni yapar; fakat saatler geçer bir daha o ses duyulmaz. Kimse de daireden dışarı çıkmaz. Bu arada herkes durumundan şikayetçi olmaya başlar.

- Bu ne biçim iş.
- Bunun hesabı sorulmalı

diye söylenmeye başladılar. Sonra bir kedi insanların arasında dolaşmaya başlar. İçlerinden biri:

- Kedi olmak varmış. Baksana ne kadar özgür. İstedığı gibi dolaşiyor.
- Bir kedi kadar da olmadık.

Sonra bekleyenlerden biri:

- Birisi dairesinden çıksa ben de çıkarım der.

Bir başkası da:

- O-hoo biri çıksa ben hiç dururmuyum.
der ve herkes o birini beklemeye başlar.

- Eee o biri çıkmadı mı?
- Bilmiyorum. O arada ben uyandım. Şimdi söyle bakayım bu ne demek?
- Vallahi bu rüyayı yorumlamak için çok bilgili olmak gerek...

Evet kütüphanecilerin sorunlarını anlatmak için çok bilgili olmak gerekmez. Sadece Türkiye’de kütüphaneci olmak yeterli. Ancak sorunlarımızı topluma maledecek **O BİRİNE** ihtiyaç var.

Ali Fuat Kartal
TAİ

Kütüphanecilik Bölümü Öğrencilerine Mektup

Sevgili kütüphaneci adayları,

Siz geleceğin kütüphanecilerine düşüncelerimi kısaca anlatmak ihtiyacı hissettim. Bu nedenle aşağıdaki nazizane görüşlerimi ilginize sunuyorum.

Birey ve toplum olarak yükselmenin yolu bilgiden geçmektedir. Bilgiye olan talep ile ülkelerin refah düzeyleri doğru orantılıdır. Kütüphanecilik Bölümü öğrencileri olarak bunun bilincinde olduğunuzdan kuşku yoktur. Kimileriniz bir süre sonra, kimileriniz birkaç yıl sonra meslek hayatına atılacaksınız. Dolayısıyla aklınıza “Acaba meslek hayatına hazır mıyım?”, “Aldığım eğitim yeterli mi?” gibi birçok soru geliyor olabilir.

Bugün dünyada, özellikle belli bir gelişmişlik seviyesine ulaşmış ülkelerin, gündemlerindeki konulardan birisi, ‘sanayi toplumu’ndan ‘bilgi toplumu’na geçiştir. Bilgi, yeni bir uygarlık biçimini şekillendirmektedir. Temel üretim biçimi tarım olan sanayi öncesi toplumundan, temel üretim biçimi imalata dayanan sanayi toplumuna geçilmiştir. Benzer bir dönüşümle günümüzde insanlık, bedeni çalışmanın yerini esas itibarıyla zihni çalışmanın, mal üretiminden çok bilgi üretiminin önem kazandığı başka bir toplum biçimine yönelmiştir. Sanayi toplumunun temelinde, fiziki mal üretimi ve bu faaliyetlerin örgütlenmesi yatmaktadır. Sanayi sonrası, yani ‘bilgi toplumu’nun temelinde de bilgi üretimi ve bu bilgilerin denetim altına alınması, uygulanmaya konması yatmaktadır. Mesleğe adım atmak üzere olan siz geleceğin kütüphanecilerinin bütün bu yeniliklerin takipçisi olduğunuzu düşünüyorum.

Bilgibilim alanındaki gelişmeleri kıymetli hocalarımızın anlattıklarının yanında kişisel çabalarınızla takviye etmeniz yararını ileride göreceksiniz. Olanaklarınızın elverdiği ölçüde, mesleğimizle ilgili gelişmeleri yakından izlemeye gayret göstermelisiniz. Çünkü derslerde öğrendiğiniz bilgiler daha